

ABONAMENTUL:

Pe un an . . . 28.— Cor.
 Pe jumătate an 14.— „
 Pe 3 luni . . . 7.— „
 Pe o lună . . . 2.40 „
 Pentru România și
 străinătate:
 Pe un an . . . 40.— franci.
 Telefon
 pentru oraș și interurban
 Nr. 750.

REDACTIA

și ADMINISTRATIA
 Strada Zrinyi Nrul 1/a
 INSERTIUNILE
 se primesc la admini-
 stratie.
 Multumite publice și Lou
 deschis costă șirul 20 fil.
 Manuscriptele nu se în-
 napoiază.

ROMÂNUL

Pricina războiului.*)

Știința despre ființele viețuitoare ne spune că războiul din zilele noastre își are explicație din legile veșnice a naturii. Războiul chiar așa este un manifest necesar și inevitabil ca și căderea petrei aruncate, sau ca și ruperea lamelei de oțel prea încordate.

Ridicându-ne peste tot ce este material, individual, egoist și privind faptele decursive în înfățișarea lor reală vom vedea numai decât că războiul actual îngrozitor este un fenomen al „luptei pentru existență” în o formă neobișnuită și în proporții îngrozitoare.

Din învățăturile, ce servesc de temei științelor naturale, știm că *lupta pentru trai* este călăuza inherentă și indelebilă în viața indivizilor precum și a speciilor. Această luptă este îndreptată spre îndestulirea unor lipsuri naturale ori pentru suplimentarea unor pierderi de energie, de materie. Spre a putea suporta lupta este lipsă de o anumită organizație organică. În chipul acesta se naște o luptă veșnică între viețuitoare pentru aer, pentru apă, pentru locașul de adăpost, pentru nutremânt, pentru căldură, pentru lumină, precum și pentru alte bunătăți a naturii, în care luptă învingerea este a acelora, cari sunt mai desăvârșiți, cari mai bine știu a se adapta împrejurimei în cari trăesc. De sub această lege fundamentală în viața viețuitoarelor nu se poate subtrage nime.

Intocmai ca și speciile de animale și neamurile omenesci, națiunile sunt în o luptă aprigă veșnică, care luptă multă vreme stă latentă, și numai atunci se provoacă când lupta pentru trai e prea deplin pronunțată.

*) Vezi buletinul științelor naturale „Biologia războiului” 1915, fasc. 617—618 pag. 2—28. Budapesta.

Până când pe un neam nu îl amenință primejdia perirei, până atunci lupta este domoală, dar îndatăce „ființa” ori „neființa” oarecui neam ori popor ajunge la răspântie, numai decât sbucnește lupta înverșunată.

Studiul viețuitoarelor protozoane, mezozoane și metazoane ne ofer pas de pas pilde mărețe despre marea și înverșunată luptă pentru trai. O asemenea pildă este în șirul metazoanelor și războiul actual.

Insușirile eminente culturale, comerciale, industriale, sociale a poporului german, l-au făcut mare, simpatic națiunilor, protectorul intereselor de existență al statelor conștii de sine.

Patria străbună a poporului german deveni prea mică față de populația mereu crescândă, de aici tendința poporului german după colonizări pe diferite părți a pământului. O tendință justă și îndeplinită în o jumătate de veac cu mult tact. Prin opera aceasta și-a tras asupra sa atenția ba chiar și gelozia altor popoare, cari se nizuiau după sceptrele domniei pământene.

Francezii, cunoscuții adversari ai Germanilor, în urma populației mereu scăzândă precum și infiltrați cu curente degeneratoare moderne, nu se vedeau întru atâta amenințați de expansiunea colonizatoare germană, precum se vedeau amenințați, ba chiar indirect atacați: Englezii, dedați cu domnia lumii. Coloniile înfloritoare germane din Asia, Africa, America, Australia, populația viguroasă germană a devenit spin în ochiul poporului mondial mercantil englez.

Poporul german a simțit aceasta, de aici prevedea că va avea a da piept cu rivalii Englezi, de aici nu ne vom mira de organizația mare eminentă militară germană, ca în orice moment să poată răspunde adversarilor săi.

De altă parte populația iute crescândă a Rusiei încă e o pricină a războiului de azi. În Europa vestică pro mille sunt 31 nașteri la Germani, cari în Europa vestică și centrală au cea mai deasă naștere anuală. În Rusia pro mille sunt 45 nașteri. Plusul nașterilor, — subtrăgând a decedaților — în Rusia se ridică anual la 2,015.000 pe când a triplei alianțe 1,825.000. Rusia deci anual crește cu 2 (două) milioane oameni, de aici ne explicăm tendința ei de expansiune. Germania am văzut că are colonii înfloritoare unde își poate coloniza o parte mare din populația sa. Rusia aceasta nu o poate face, până ce nu ajunge la marea deschisă. Spre nord clima aspră nu permite colonizare, spre ost în Siberia de asemenea, părțile sudice sunt îndesuite, așa încât călcând trupurile noastre și a țerilor, nouă aliate, intenționează să-și deschidă calea spre marea-nordică, spre Oceanul-Atlantic, prin Bosfor și Dardanele să ajungă la marea deschisă mediteraneică. Aceasta este cheia politicii rusești, care totodată este o întregire organică și întrupată în politica engleză, având amândouă nizuința de a nimici Germania. Anexa Franței, Belgiei, Serbiei, sunt accidente. Despre soldații Englezi se spune că încă și în 1912 durmiau lângă tunuri, așteptând momentul de atac. Aceasta stare reală a lucrurilor ne spune că și de nu era atentatul din Serajevo, totuș în scurtă vreme s'ar fi aprins materia explosivă concentrată de decenii (v. op. c. p. 11.).

În lupta pentru existență am ajuns acest manifest îngrozitor al ei, când omenimea e pe un grad înalt de cultură și când națiunile mari cari cu osârdie apărau și păzeau altarele culturii, le răstoarnă cu dobitocie nemiloasă, pentru de a-și bate joc de tot ceea ce în evoluția de mai multe mii de ani neamul

Durerile războiului.

In casa orbilor...

Există oare o infirmitate mai îngrozitoare decât lipsa văzului? Lumea încetează cu tot farmecul ei când ochii se închid; și când se închid ferestrele sufletului dincolo de ele e tristețea nopților fără sfârșit și durerea apusurilor ce nu mai cunosc veselia răsăritului de mâne!

Și în această lamentabilă stare de suflet au căzut unii din eroii treziți în tranșeele umede ca dintr'un basm ce nu-l credeam posibil a avea.

Acești eroi, cari vorbesc englezește și franțuzește, nemțește ori vre-o limbă oarecare numai de ei înțeleasă, vorbită în depărtate oceane, ori pe căile misterioase ale Indiei brahmanice, — acești eroi ai vremii noastre au cunoscut toate durerile; au cunoscut și pe aceea de a pierde — unii din ei darul dumnezeesc al văzului.

Gazele omoritoare, proiectilele șrapnelor și mitralierelor, schijele din bombe enorme, au atins multora ochii, și au ieșit din fronturile de glorie nu cu laurii pe frunte, ci cu bandajele cari acoperă ochii arși, orbitele găurite, globurile oculare cu nervii paralizați.

Sărmani eroi! Nu veți mai putea vedea căminul ce atâta l-ați dorit; și întorși acasă voi simboluri vii ai entuziasmului sfânt nu veți mai putea vedea pe femeia ce o iubiți, pe copilașii ce-și întind brațele spre brațele părintelui ce acum de-abia pipăie realitatea!

Pentru a face pe cât omeneste posibil o viață mai dulce acestor nefericiți, în Franța s'au luat măsuri de ospitalizare a orbilor din război și vechea mănăstire *Saint-Chatherine* adăpostește — ne spun ziarele franceze — sub neagra ei fațadă pe aceia cari un glonț de șrapnel sau o schijă de obuz i-a însemnat pentru toată viața cu sigilul orbiei.

O ușă strămtă cu tăblița „Casa convalescenților” se deschide: e lumina, parfumurile unei grădini adânci, cerul unei grădini de arbori arginți de flori; e concertul mierlelor și corul omenesc acompaniat de un piano... Spitalul orbilor e în sărbătoare.

Sunt aci, în această veselă grădină, închisă de zidurile triste ale unei mănăstiri, vre-o cincizeci de orbi. Fetele lor fără ochi ascultă discursurile și simt, fără să vadă, cum pe piepturi se prind medaliile militare ce răsplătesc virtuțile eroice. Dar eroii nu plâng, decât atunci când se aud acordurile „Marselezei...”

Vizitatorul care descrie impresiunile sale în acest spital al morților între vii, ne arată ocupațiunile felurite ce le învață infirmii.

Toți, sau aproape toți învață alfabetul Braille, pentru a putea ceti și scrie în felul lor... Alții învață felurite meserii... Un soldat orb, dela care voiam să cumpăr o perie, se simte ofensat:

— Dar drept cine mă iei? Nu, nu-mi trebuie bani.

— Dar aș voi...

— Da ați voi să faceți un oarecare schimb. Ei bine, atunci dă-mi un mic buchet de flori pentru a-l pune la pat.

— Ce flori dorești?

— Mi-ar plăcea mărgărite galbene, — oh, cât sunt de frumoase!

Și lacomul de colori nu-și dădea seama că simfonia caldă a roșului și albastrului nu mai poate fi vre-odată înțeleasă de simțurile lui vizuale moarte!

Orbii, însă, trebuie să trăiască. Și statul, firește a crezut de a sa mare datorie, ca să nu lase pieritori de foame pe eroii ce l-au susținut. De aceea s'au format școli profesionale pentru infirmi, în care orbii, și alți nenorociți în-

omenesc a ținut și proclamat, cu drept, de sfânt.

Iată legea naturală a luptei pentru existență cum se manifestă de neflexibilă și în gîntea omenească, deși sociologilor le plăcea a o mărgini singur la împărăția animalică. Iată partea animalică din om, desbrăcată de poleitura culturii, în flăcările roșite de foc și sânge.

Acest manifest arată cât de netemeinică este meditația sociologilor teoretici, cari credeau că e cu putință să încete cândva lupta pentru existență între oameni. Acest vis al socialiștilor este contrar legilor biologice, este o fantasmagorie.

Când grozăviile războiului le simțim toți fiii Europei, umplându-ne inima de jale, să nu uităm că: *războiul nu este o invenție omenească, ci este un fenomen legal al vieții organice*, ce nici când nu se va putea elimina nici din viața neamului omenesc. Până când va fi om viu pe pământ, care ține morțiș la căminul său, la bunurile ce îi satisfac lipsurile sale, până atunci totdeauna va fi și luptă, războiu, pentru că îndată ce se ciocnesc în capete interesele de existență alor două ori mai multe popoare, mai iute ori mai târziu, pentru aplanare, recurge la puterea armelor. Deci *cauza finală a oricărui război este ciocnirea de interese*, deși izbucnirea aceluia poate fi grăbită prin vre-un motiv cât de neînsemnat, ca d. e. prin violare de meșdie, de naționalitate, prin atentate etc.

În cazul prezent interesele engleze și germane se loveau morțiș în capete, făcând inevitabil războiul, și această ocazie o folosi și Rusia și Franța, ca să ajute să slăbească pe Germania, ce și lor le sta în cale.

Opera monumentală a savantului, dela Down ne spune că prin războaie între popoare se face o selecțiune naturală, în înțelesul căreia învingerea este a acelor popoare, cari sunt mai puternice *corporal, spiritual și moralmente* și cari stau pe un grad de cultură mai înaltă.

Frățietatea, mult buciurnată de apostolii socialiștilor, e fictivă. E ceva ideal, ba chiar dorită de toți, dar istoria veche, etnografia și istoria modernă ne arată că popoarele pământului totdeauna au fost în luptă una cu alta, biologia ne face atenți ca să nu ne lăsăm amăgiți în nădejdiile deșerte a păcii lumii. Pacea lumii, ar fi moartea lumii, până când este viață și om viu pe pământ, până atunci mereu va fi și războiu, *pentru că ne-*

văta meșteșugul confecționării periilor, grădinaritul, tâmplăria.

E, apoi, demn de remarcat că nenorocii orbii în războaie nu sunt neîndemânateci ca orbii din naștere; așa că nu trebuie să se sforțeze mult pentru a căpăta obișnuința unui meșteșug.

Impresiunile din casa orbilor se sfârșesc cu eternul cântec, cu vraja de totdeauna a amorului.

Directorul ospiciului orbilor ne spune:

— „Știți care e dușosul stimulent al muncii? E speranța unei căsătorii, e dorul dragostei... li voui căsători, căci am și logodnice, cari vor fi fericite unindu-și viața cu bravi de ieri, cu nefericiți răniți de azi”.

În sufletul eroilor se găsește floarea albastră a idealului, și în inimile lor stau comorile desinteresării și sincerității. Orbii războaielor pot fi și eroi clasici în eterna carte a dragostei... Cel ce a avut puterea să se jertfească poartă sufletul ce merită să cunoască elanul amorului suprem și pur.

V.

mul omenesc și acum e mereu în evoluție, iar războiul e numai o treaptă a evoluției.

Pacea lumii ar trebui să aibă o condiție, ce în timpuri prevăzute e fără putință, și anume că organizația de azi a omului să se schimbe pe deplin, iar generația urmândă nouă să ieie o astfel de directivă, încât organizația: simțirea, intelectul, voința fiecărui om să devină la fel, ceea ce însă este o absurditate biologică.

Doctrina socialiștilor democratici s'a dovedit fără viitor, fiindcă au uitat că omul nu e numai ființă intelectuală, spirituală, ci ca aparținător al regimului animalic este și va fi îmbrăcat cu trup, cu instincte animalice, de cari nici când nu se va putea desbrăca, ci totdeauna în mod animalic își va apăra interesele sale de existență amenințate. Din acest punct de vedere cultura crează numai niște gradații mult puțin mai umanitare în felul de-a zdrobi, deși privind lucrul în sine, e tot una, când trimtem pe dușman pe cealaltă lume, lovit cu șrapnelul sau cu ciomagul.

Prof. I. Bojoru.

Ne defaimăm.

Câteva constatări triste.

— Un articol al ziarului „Viitorul”. —

Ziarul „Viitorul”, oficiul partidului liberal din România publică sub titlul de mai sus un prim articol din care extragem următoarele:

„În vâlmășagul patimelor, pe cari le-a deslănțuit la noi războiul european, s'a manifestat și se manifestă încă cu o vădită tendință spre agravare, o înclinare ciudată ca să se suspecteze gesturile sau vorbele, relațiunile sau convingerile personale ale tuturor acelor, cari sunt în situațiune să formuleze o judecată în legătură cu criza internațională.

Primele începuturi ale acestui spectacol de gradator s'au manifestat, — și o repetăm din nou cu Păreră de rău, — în coloanele majorității presei noastre. În afară de rare excepțiuni, începuserăm să nu mai avem o presă curat românească și inspirată numai de sentimente românești.

Războiul acesta, care a pus în discuție atâtea mari și hotărîtoare chestii românești, a fost deci prilejul trist ca să se scrie o pagină de urită amintire în istoria presei noastre...

Dela presă, suspiciunea și acuzarea de a fi vândut una sau alta, a trecut prin urmare la oameni politici ai țării, la factorii cu răspundere, al căror cuvânt va avea să cântărească cu greutate în hotărârile de mână.

Nu avem să luăm personal și în parte apărarea nimănui, fiindcă oamenii politici ai României — oricari ar fi ei și oricari ar fi convingerile lor personale, — sunt în afară de orice suspiciune îndrăzneată.

Când nevoia o va cere și împrejurările o vor impune, indiferent de păreri personale patriotismul tuturor se va inspira numai din grija salvagărdării intereselor românești.

...Constatăm că, ascultând de porniri pătimate, ne înjosim pe noi înșine, dând strălucire, în aceste grave împrejurări, impresia unui meșat de conștiință, la taraba căruia s'ar prezenta rând pe rând presă și oameni politici laolaltă...

Clipele prin cari trecem sunt prea mari și prea grave, ca un asemenea spectacol să-și găsească scuză chiar în deslănțuirea inconștientă de patimi, la care asistăm cu îngrijorare de atâtea luni de zile...

În unanimitatea conștiințelor și simțămintelor românești va sta mână țaria noastră și, această unanimitate, nu se poate obține cu bănușii și acuzări pentru însăși demnitatea noastră națională”.

Italia la răspântie.

— Cabinetul Salandra a demisionat. —

După informațiile lui „Corriere della Sera” prorogarea Camerei s'a făcut tocmai pentru ca guvernul să nu aducă țara *prea curând* în fața hotărârilor decisive și fiindcă guvernul știe foarte bine, că până la 20 Mai n., până când este prorogată camera, aceste hotărâri și de altfel vor fi primit sancționarea.

„Giornale d'Italia” scrie: „Fiecare simte festivitatea *sufocantă și tragică* a orelor, pe cari le trăiește Italia. Fiecare simte, că aici se face istorie, fie că va urma războiul sau pace. Trăim într-o mare nesiguranță; e o puternică punere la încercare aceasta pentru poporul nostru; în această privință s'au făcut o multime de abuzuri infame cu fraze retorice. Acum să se vorbească despre un singur lucru: Patria cere fiecărui cetățean să-și facă datoria. Într'un războiu modern victoria nu este numai a armelor, ci în primul rând ea este triumful organizației civilizației! Azi nu știm încă dacă armata noastră nu va trebui oare ca mâine să meargă la frontieră, sau să stea pază, complet înarmată — contra oricui — să stea într'un singur loc, după cum o va hotărâ aceasta regele și guvernul. Dar în ambele cazuri datoria ce se impune cetățenilor — bărbați și femei deopotrivă — să ia o hotărâre importantă și definitivă. Fără ei națiunea nu poate fi puternică și n'ar putea să stea în fața dușmanului declarat, sau mascat. Ar fi de neiertat dacă am considera că ni s'ar fi estorcat în orice parte atitudinea Italiei, deci ca și când am considera acest lucru de un rău, care ne jignește și ne-ar pune pe gânduri. În consecință toți cetățenii *sa fie calmi* și în acțiunea datoriei lor să fie tot mai activi. Să nu existe impaciță, nici nervositate, nici critică, nici ezitari. Cine în aceste ore tragice nu este la locul său, acela va fi considerat între trădătorii patriei.

Correspondentul lui „Corriere della Sera” a avut o convorbire cu d. de Giers, ambasadorul Rusiei la Roma, care i-a declarat că dela întrevvederea dela Racconigi prietenia între Rusia și Italia a devenit tot mai afectuoasă, deși *în această privință multe se pot și va trebui să se facă*. Între aceste două țări nu există motive de neînțelegere și mai ales nu există motivele unui eventual conflict. Îngrijorarea Italiei pentru un imperialism slav la Adriatică e numai un *prejudeț*. În realitate e chestie de aspirațiuni ideale, pe cari nu le atinge *aspirațiunile reale* ale Italiei. Dar din fericire Italia e *cumpănată și înțeleaptă*; în politica ei relativ la Adriatică ea își are tradiția proprie, pe care o poate lega de tradiția Veneției. Și, în modul acesta binele ei își găsește înlănțuire cu aspirațiunile lugo-Slavilor.

Ni se anunță pe cale *laturalnică*: În zilele din urmă aspectul Romei s'a schimbat radical. Dela trimiterea telegramai regelui către primarul din Genua calmul păstrat din vremea neutralității a dispărut. În atmosferă tremură un nou misticism. Nici o nouă hotărîre, sau decizie n'a schimbat conștiința populației, dar din cele întâmplare mai înainte se poate face deducțiunea, că în curând această nesiguranță va dispărea, iar cetatea eternă oarecum se pregătește să întîmpine cu încredere și atențiune aceea ce va trebui să se decidă. Toți cetesc ziare: toți caută printre rânduri sensuri tainuite; soldaților li se fac ovațiuni pe străzi; toți au încredere fermă în generalul Cadorna, șeful statului major al armatei.

Întrevvederea care a avut loc Duminecă, în 10 Mai, între dnii Salandra și Giolitti a ținut aproape cinci sferturi de oră. După această întrevvedere și după o convorbire între dnii Giolitti și d. Sonnino, d. Sonnino a fost la rege. Apoi d. Salandra a avut o întrevvedere cu d. Cadorna, șeful statului major al armatei. Întorcându-se dela regele d. Sonnino a avut o întrevvedere cu printul Ghika, ministrul României la Roma.

Consiliul de miniștri care era convocat pe Duminecă, a fost prorogat. Aderenții dlui Giolitti așteptau ca consiliul de miniștri să primească demisia dlui Sonnino și a altor domni miniștri, d. Sonnino a declarat însă, că *deloc nu se gîndește să demisioneze* și că până ce va conduce d-sa afacerile externe ale Italiei, nu se va face nici o schimbare în politica externă.

„Giornale d'Italia” într-un articol de fond îndeamnă publicul să-și păstreze calmul, deoarece nu e chestie de o senzație a guvernului, ci e în joc binele țării.

Se anunță din Roma, că svonul despre sosirea dlui Giolitti a făcut o adâncă impresiune în toate cercurile politice. În cercurile parlamentare petrecerea dlui Giolitti în Roma se interpretează cu aceea, că el va lucra pentru păstrarea neutralității Italiei. Numeroși deputați de seamă din întreaga Italia au fost invitați la Roma. La Monte Citorio e o mare frecvență. Deputații țin dese conferințe între ei și cu miniștri. D. Salandra are dese întrevederi cu politicianii de seamă. D. Giolitti a avut la Frascati o lungă întvedere cu d. Cavour.

Se află din sursă diplomatică bine informată, că decisiunea nu s'a luat, situația nu s'a răutățit, dar ea e foarte serioasă.

Sufletește Papa Benedict e foarte mișcat și suferă mult din cauza războiului. Sfântul Părinte a convocat la o ședință festivă pe mitropoliții cardinali din Pisa, Milano, Bologna și Genua.

Consulatul austro-ungar din Roma desvoltă o colosală muncă pentru expedierea din vreme a călugărilor, călugărițelor și clericilor din claustrele și teologiile coloniilor austro-ungare. Pe seama fiecăruia trebuie să extradeze pașaport. Dintre franciscanii albi deodată 40 de inși și foarte multe călugărițe sure au părăsit Roma, cari ani dearândul au trăit în cetatea eternă.

Se anunță din Geneva: *In urma unei telegramme a dlui Barrère, ambasadorul Franței la Roma, trimisă la Paris, o urgentă conferință a avut loc între dnii Delcassé, Poincaré și Viviani. După această conferință d. Delcassé a avut o întvedere cu ambasadorul rus și cu cel englez.*

Budapesta. — Oficial. — Considerând, că în actuala gravă situație lipsește o înțelegere constituțională de principii a partidelor relativ la politica internațională, și considerând că nu posedă aprobarea tuturor partidelor, pe care o pretinde situația — cabinetul Salandra și-a dat demisiunea.

Regele și-a rezervat dreptul de a decide în chestie.

Cercurile politice văd în faptul demisiunii cabinetului Salandra o foarte mare destindere și ameliorare a situației. (Biroul de presă al min. pres.)

Războiul.

Telegrame oficiale.

Biroul telegrafic ungar ne trimite spre publicare următoarele telegrame oficiale:

Budapesta, 12 Maiu. — Se comunică dela cartierul general: Înfrângerea celei de a treia și celei de a opta armată rusă zi de zi se agravează. Trupele se retrag în coloane desordonate, în parte izolate. Aceste trupe ale armatelor rusești ce se retrag în direcția Jaroslau, Przemysl și Chyrow, cum și puternicele forțe rusești ce se retrag prin Poligrod și Belany sunt atacate de către coloanele noastre avansate ce înaintează dinspre sud. În cursul urmăririi inamicului, victorioasele noastre trupe au trecut peste cursul inferior al râului Wisloka, au ocupat Rzesow, Dynow, Sanok și Lisko. Ca urmare a speciei noastre victorii de până acum în vestul și în centrul Galiției începe a se sgudui și partea dinspre ost dela strâmtoarea Ujoc a frontului rus carpatin. Și aici trupele germane și austro-ungare au luat ofensivă pe întreg frontul. Trupele inamice din regiunea Turka și din șesurile Orawa și Opor sunt în retragere. Spre nord dela râul Vistula trupele noastre au înaintat peste râul Nida. În sudostul Galiției mari forțe rusești au trecut râul Dnistru înaintând în direcția Horodenka. Am evacuat Zalescyk. Lupte sunt în curgere.

Berlin, 12 Maiu. — Se comunică dela marele cartier general:

Pe teatrul occidental: Ieri avioane dușmane au aruncat bombe asupra orașului belgian Brügge, fără să fi pricinuit pagube militare. Spre ost dela Ypern am ocupat o importantă înălțime ce era apărată de soldați scoțieni. Continuăm să bombardăm Dünkirchen. Spre ost dela Dixmunden am împușcat un aeroplan englez. Francezii mențin tranșeele ce au ocupat între Carency și Neuville (spre nord dela Arras). De altfel și ieri toate tentativele inamice de a rupe frontul nostru au rămas

infructuoase. Inamicul a atacat mai ales pozițiile noastre spre ost și sudost dela Wernelles, înălțimea Loretto, localitățile Ablein, Carency și pozițiile noastre spre nord și spre nordost dela Arras. Toate atacurile inamice s'au prăbușit cu foarte mari pierderi pentru el. O tentativă inamică de a reocupa Hartmansweilerkopf-ul, a eșuat; după o puternică pregătire de artilerie vânătorii alpini francezi au reușit să pătrundă în blokhausul nostru de pe culme, dar imediat i-am alungat de aci.

Pe teatrul oriental: Lângă Sawle e în curgere o luptă încă nedecisă. De-a lungul râului Bzina am nimicit un batalion rus, care încercase să treacă peste râu.

Pe teatrul sudoriental: Urmărirea între Carpați și râul Vistula o continuăm cu toată energia. Pe întreg frontul am pricinuit inamicului pierderi grave. Astfel, singur un batalion al regimentului nr. 4 a capturat 11 ofițeri, între cari 1 colonel, și 4500 soldați de rând, 4 tunuri și o secție de mitraliere și 1 tren de bagaje. Trupele aliate au trecut peste San, între Sanok și Dynow. Mai departe spre nordvest am atins regiunea Rzesow-Mielec. În Carpați trupele ce luptă pe malul drept și pe cel stâng al râului Stryj au alungat pe inamic din pozițiile lui.

Budapesta, 13 Maiu. — Se comunică dela cartierul general:

Victoriile obținute în Noemvrie și Decemvrie în luptele dela Lodz și Limanowa de către trupele aliate germane și austro-ungare au silit frontul de atunci din Polonia și Galiția să se retragă pe o întindere de aproape 400 klm. Proiectata invaziune inamică de atunci în Germania s'a prăbușit de probata forță marțială a credincioșilor aliați. Incepând din Ianuarie și până la mijlocul lui Aprilie 1915, Rușii zadarnic și-au aruncat în luptă forțele lor preponderente pentru ca trecând Carpații să invadeze Ungaria. După crâncene lupte ce au durat luni de-a rândul, eroismul și tenacitatea trupelor noastre au zădărnicit complet acest proiect cu teribile pierderi pentru inamic.

Cu aceasta sosise vremea, ca trupele aliate ale ambelor puteri cu toată energia într'un comun atac să înfrângem pe inamic. Victoria dela Tarnow-Gorlice nu numai a liberat Galiția occidentală de trupe inamice, ci a silit să se retragă întreg frontul de-a lungul râului Nida, precum și frontul carpatin al Rușilor. Victorioasele trupe exploatănd primul succes, într'o luptă de 10 zile au înfrânt până la nimicire cea de a treia și cea de a opta armată rusească, apoi în grabă au recucerit un teritor de vre-o 130 klm. din teritoriul patriei, dela Dunaieț și Wisloka până la San. Victorioșii au capturat o pradă bogată. În răstimpul dela 2 până în după amiaza zilei de 12 Maiu, s'a transportat dela toate armatele vre-o 143.000 prizonieri, vre-o 100 tunuri și 350 mitraliere, adăugând apoi rămășițele, cari sub efectul evenimentelor surprinzătoare nu s'au putut uni cu trupele în retragere și cari răseleite rătăcesc prin pădurile Carpaților. Astfel, stabul diviziei de infanterie rusească nr. 48 cu generalul Korniloff s'a predat ieri trupelor noastre în dosul armatelor noastre dela Odrzechowa.

Mărirea desordinei ce domnește în rândurile inamicului în retragere mai bine se caracterizează prin faptul, că în ultimele trei zile corpul al IX de armată austro-ungară a capturat soldați amestecați aparținători regimentului rus nr. 51.

Întreg echipamentul, tot felul de proviziuni, muniții și material de războiu din cauza rapidei înaintări a urmăritorilor a rămas la stațiunile de etapă rusești și numai după aceea vor putea fi colecționate. Spre nord dela râul Vistula trupele austro-ungare înaintează peste Stopnița. Trupele germane au ocupat capitala guvernamentului Kielze. Spre ost dela defileul Ujoc trupe germane și de honvezi au ocupat ieri cu asalt mai multe poziții rusești de pe înălțimi, au înaintat până la teritoriul spre sud dela Turka și au capturat 4000 de Ruși. Atacul aici și în direcția Skole continuă. În Galiția occidentală puternice trupe inamice atacă peste Horodenka.

În sfârșit observăm, că comunicate oficiale rusești date în ultimele zile vrând în mod vădit să reducă succesele noastre și ale Germanilor, neagă totul și denaturează în mod intenționat. Acest fapt e o mare dovadă despre mărirea înfrângerei Rușilor, care turbură deja nu numai acțiunile de pe teatrul de războiu a luptelor, ci și serviciul de știri oficiale a comandamentului de războiu al Rușilor.

Berlin, 13 Maiu. — Se comunică dela marele cartier general:

Pe teatrul occidental: Spre ost dela Ypern am ocupat un nou punct de sprijin al inamicului. După amiazi am respins cu foarte grave pierderi pentru inamic puternice atacuri franceze date împotriva frontului nostru Ablain-Neuville. Prin faptul că Francezii au ocupat primele noastre tranșee între Carency și Neuville au împresurat în mare parte satul Carency; în noaptea tre-

cută am evacuat partea vestică a localității Ablain. E regretabil, că cu acest prilej din nou am pierdut o parte din bravii noștri oameni și o mare parte din materialul nostru de războiu. Tentativa franceză de a reocupa partea tranșeelelor pe care am ocupat-o în pădurile situate spre nordvest dela Berry-au-Bak și spre sud dela Ville-au-Bois, a rămas infructuoasă. După o puternică pregătire de artilerie inamicul a atacat ieri seară pozițiile noastre dela Croix des Charnes și pe cele dintre Meusa și Mosela. Inamicul a reușit să ocupe primele noastre tranșee în extensiune de vre-o 150—200 m. lățime. După o crâncenă luptă de baionetă însă am curățit pozițiile noastre de Francezi. Am capturat numeroși prizonieri. Pe coasta vestică dela Hartmansweilerkopf artileria noastră a bombardat două blockhausuri franceze.

Pe teatrul sudoriental: Situația e neschimbată. La Sawle lupta e încă în curgere.

Pe teatrul sudoriental: În cursul urmăririi de ieri grupul da armată de sub conducerea general-oberstului Mackensen a atins regiunea Kolbusow situată spre nord-ost dela Lancut și Debița, în dosul râului Wisloka. Sub efectul acestei înaintări Rușii s'au retras și din pozițiile lor spre nord dela Vistula. Urmărind inamicul, trupele de sub comanda general-oberstului Woyrsch au atins regiunea situată la sud și sudvest dela Kielze. În Carpați trupele austro-ungare și germane sub conducerea generalului Linsingen au ocupat înălțimile situate spre ost dela Stryj. Cu acest prilej au capturat 3650 prizonieri și 6 mitraliere.

Acum, după ce armata general-oberstului Mackensen se apropie de fortăreața Przemysl și de cursul inferior al râului San, ne putem face o aproximativă reprivire asupra luptelor ce s'au dat la Gorlice—Tarnow și asupra prăzei capturate în luptele de urmărire ce au urmat. Această armată a capturat până acum 103.500 oameni, 69 tunuri și 350 mitraliere. Aci nu se cuprinde prada trupelor aliate ce luptă în Carpați și spre nord dela Vistula, care pradă în prizonieri se cifrează peste 40 mii.

Nota Statelor-Unite către Germaniei.

Rotterdam. — Guvernul Statelor Unite a trimis guvernului german prin cablu o notă diplomatică în chestia scufundării Lusitaniei. Nota Statelor Unite face răspunzătoare Germania pentru omorirea cetățenilor americani și violarea drepturilor americane. America așteaptă că astfel de evenimente nu se vor mai repeta.

Bombardarea Dardanelelor.

Rotterdam. — „Daily Telegraph” anunță: Flota aliaților a bombardat în 11 Maiu fortificațiile Dardanelelor timp de 19 ore.

Bombardarea Smirnei.

Rotterdam. — „Daily Telegraph” anunță că prefectul din Mytilene a anunțat, că flota aliaților bombardează din nou Smirna. Aliații voiesc să debarce și aici trupe.

Excese în Londra împotriva Germanilor.

Rotterdam. — Din Londra se telegrafiază: Mercuri au avut loc demonstrațiuni sângeroase în părțile nordice și apusene din Londra. O mulțime enorm de numeroasă parcurgând străzile a devastat firmele germane. Poliția s'a dovedit incapabilă față de mulțime și întreagă intervenția ei s'a redus la apărarea vieții străinilor, dar devastarea și jefuirea firmelor străine n'a mai fost în stare să o împiedece.

La bursă s'a ținut adunare, în care s'a exprimat dorința ca Germanii să fie excluși dela bursă. Pe Trafalgar-Squaren a avut loc un mare meeting demonstrativ.

În Liverpool au avut loc deasemenea demonstrațiuni împotriva Germanilor. Pagubele pricinuite de demonstranții din Liverpool au fost prețuite la 4000 funți sterlingi.

— **Rotterdam.** — Ieri seară demonstranții au devastat în Southend toate firmele germane. Au fost ordonate trupe pentru înfrânarea masei infuriate.

Canonadă în Marea-Nordică.

Rotterdam. — Din Oostburg se anunță: În noaptea trecută s'a auzit dinspre mare o ca-

nonadă puternică. Azi dimineată bubăiturile de tun s'au auzit din nou.

Spre nordvest dela Delfzijl într-o linie cu Schirnomikoog a fost observat un vapor în flăcări, care probabil a fost nimerit de un torpedu. Au fost trimise bărci de salvare.

(Oostburg e un oraș olandez, cam la 30 klm. spre nordost dela Delfzijl, port în nordostul Olandei, în delta râului Ems, în față cu țărmul greman).

Neutralitatea Bulgariei.

Sofia. — Semi-oficiosul bulgar „Utro”, ale cărui legături cu unii din membrii cabinetului sunt bine cunoscute, publică astăzi cu litere mari următoarele:

„Din sursă diplomatică autorizată aflăm, că reprezentanții triplei-înțelegeri din Sofia, conform ordinelor primite dela guvernele lor, au redactat Duminecă textul propunerilor concrete ce urmează să se facă din nou Bulgariei. Textul acestor propuneri a fost redactat de ministrul plenipotențiar francez și în urmă aprobat și de ministrul Rusiei și Angliei.

După aprobarea textului propunerilor în chestiune, unul din ministrii triplei-înțelegeri a opinat, că înainte ca el să fie înmănat oficial dlui Radoslavoff, să se facă sondajii particulare, pentru a se vedea dacă guvernul bulgar este dispus să înceapă tratative în vederea părăsirii neutralității.

Ce a urmat în urmă nu se știe încă pozitiv până în prezent.

Un lucru este însă cert, că propunerile redactate de reprezentanții triplei-înțelegeri, *nu au mai fost înmănate guvernului nostru.*

D. Radoslavoff sondat dacă e dispus să înceapă tratative în privința propunerilor triplei-înțelegeri, a declarat:

— Bulgaria, fiind ferm hotărâtă a rămâne neutră, nu poate angaja astfel de tratative, întrucât s'ar putea interpreta ca un act de ostilitate la adresa dublei alianțe.

Cu această ocazie d. Radoslavoff a mai declarat, că Bulgaria prețuește deopotrivă prietenia ambelor grupe mari de puteri beligerante și nu voește să se expună la ura nici uneia din ele.

Bulgaria — a adăugat d. Radoslavoff — are în adevăr pretențiuni de formulat, dar are speranța că va fi satisfăcută de ambele grupe aliate în războiu.

Atitudinea țărilor neutre.

București. — Oficiosul guvernului român „L'Independance Roumaine” publică în numărul său de Luni un articol de fond, în care vorbind de actuala fază diplomatică, precizează astfel viitoarea atitudine a neutrilor:

„Dar, dacă conștiința de mărimea aspirațiilor lor naționale, de caracterul istoric al momentului și de riscul inevitabil ei se vor decide să facă gestul, o înaltă și imperioasă datorie le va porunci să obțină garanții formale, precise, excluzând dela început orice controversă și ori ce interpretare unilaterală asupra caracterului și extensiunii lor. Fără astfel de garanții este inadmisibil ca un om de stat, conștient de răspunderea lui, să aibă curajul de a țări poporul într-o acțiune ce n'ar fi decât o aventură.

...Mari sau mici, națiunile au astăzi aspirațiile lor înrădăcinate în inimă, ele nu urmează decât dreptul lor și nu servesc decât interesele lor. Nici un popor din Europa nu va consimți azi să se facă instrumentul altuia și să-și verse sângele cel mai prețios pentru o cauză care n'ar fi a lui”.

Armata română și perspectiva ei.

București. — Sub acest titlu, scriitorul italian Giuliano Bonacci, care s'a oprit mai mult timp în țară la noi, publică în „Corriere della Sera”, un studiu amănunțit asupra numărului și constituirea armatei noastre. O evaluează la 500 mii de soldați, bine înarmați și echipați, care ar putea toți să treacă granița. Adăugă că, cu rezervele cari ar rămâne în țară, armata s'ar putea ridica la cifra de peste 650 mii oameni și că în cazul când ar fi nevoie de o sfortare mai mare, s'ar putea pune în față de luptă, împreună cu milițiile un număr de luptători nu mai puțin de 800 de mii de oameni.

Face acest studiu și-l publică, pentru că, precum se exprimă numitul, Italia are un interes permanent ca România să fie tare și să-și mai crească încă puterile pentru că în ora aceasta e foarte interesant ca Italienii să cunoască valoarea exactă a „bilanțului forțelor.”

În interesul permanent al Italiei că România să fie tare, criticul militar italian îl concretizează în fraza aceasta: „În fața creșterii puterii Slăvilor meridionali, avangarda balcanică a Rusiei, în fața mai ales a succesului Serbiei la Adriatică, ne va fi foarte de folos o Românie mărită și strâns aliată cu Italia, care contrabalansează forța slavă”.

Scrisori din Bulgaria.

Ce cere Bulgaria triplei înțelegeri? — Rusia intenționează să violeze neutralitatea Bulgariei. — Rusia minează gurile Dunărei.

Sofia, 28 Apr. v.

Ziarul bulgăresc „Volia” scrie:

Italia negociază deodată cu amândoi beligeranții. Profitând de situația lor dificilă ea le oferă condițiuni aspre și greu de realizat. Guvernul italian e convins că Italia va obține fără să intervie în războiu destul de mari achiziții. Orice insucces simțitor al unuia din beligeranți găsește Italia gata pentru noi cereri. Cu cât forțele pe câmpurile de luptă se echilibrează și perspectivele unei victorii decisive se micșorează, cu atât Italia își sporește pretențiunile.

În această situație favorabilă în care Italia poate numai să ceară și să primească, noi nu vedem motivul care ar împinge Italia să intre în horă. Istoria politică a acestei țări ne arată că grație dibăciei diplomației sale Italia a avut totdeauna câștig de cauză și aceasta în condiții mult mai nefavorabile decât cele în cari se află azi. Iată de ce suntem înclinați a crede că Italia se va abține și se va sforța să câștige totul pe calea negociațiilor.

Fată de această conduită a Italiei, guvernul bulgar e constrâns să păstreze politica de neutralitate. Nu putem fi cei dintâi cari să intervenim în războiu. Guvernul actual nu poate să negocieze când puterile triplei înțelegeri refuză să-i garanteze cel puțin o parte din pretențiunile pe cari le-a formulat. Asemeni Greciei care propune sprijinul său condițional, Bulgaria are și ea condițiunile sale.

Se comunică telegrafic din Burgas, oraș în apropiere de granița Turciei, că deputatul socialist Harlacoff, ținând o conferință la clubul partidului din aceea localitate a arătat că guvernul bulgar ar avea indicii destul de serioase, că Rusia din calcule de ordin militar și politic, intenționează să violeze cât de curând neutralitatea Bulgariei, debarcând pe coastele mării Negre între Burgas și granița Turciei un corp de expediție care să înainteze apoi spre Constantinopol.

Făcând această senzațională destăinuire, deputatul Harlacoff a adăugat că este ferm convins, că atât guvernul cât și poporul bulgar, vor ști să-și facă datoria față de provocarea Rusiei aruncând în mare pe năvălitori.

Dacă guvernul nostru — a spus d. Harlacoff —, nu va ști să-și facă îndestul datoria, e datoria poporului ca ridicându-se în masă, să extermină trupele ruse, cari odată intrate în Bulgaria, nu o vor mai părăsi, considerând-o ca o țară cucerită”.

Destăinuirile deputatului socialist, au făcut o enormă impresie în toată Bulgaria.

E de notat că până în prezent, guvernul nu le-a desmintit, cu toate că sunt înregistrate de toate ziarele.

Comandantul vaporului comercial „Bulgaria”, care face curse între Varna-Burgas și Odesa a raportat ministerului de războiu că Marea Ne-

gră e în întregime minată de flota rusă, așa că navigațiunea vaselor comerciale, a devenit absolut imposibilă.

În acest raport comandantul vaporului „Bulgaria”, arată că minarea mării se întinde și pe malul românesc și în special la gurile Dunărei, unde a putut observa personal două mine, care plutesc în dreptul orașului Sf. Gheorghe, adevărat pe locul unde brațul Dunărei Sf. Gheorghe se varsă în mare.

Comandantul bulgar cere în raportul său, să se ordone încetarea curselor, căci el își declină orice răspundere, în cazul unei eventuale catastrofe a vasului.

Ultima oră.

PREȘEDINTELE CAMEREI ITALIENE LA REGE.

Roma. — La miezul nopții s'a ținut un consiliu de miniștri. D. Marcona, președintele Camerei, seara a sosit la Roma, iar la ora 9 și jumătate a fost într-o audiență de o oră la rege. Măine regele va primi în audiență și pe alte personaje.

TRATATIVE TURCO-ITALIENE.

Constantinopol. — D. Garroni, ambasadorul italian, a avut ieri d. a. o întrevedere cu marele vizir și cu ministrul de interne d. Talaat bey.

CARTEA VERDE ITALIANĂ.

Milano. — După „Secolo” guvernul italian va elabora o „Carte verde” despre situația politice internaționale. Această carte va fi distribuită încă înainte de întrunirea camerei.

Redactor responsabil: Constantin Savu

Cu inima zdrobită de durere, aducem la cunoștința tuturor rudeniilor, prietenilor și cunoscuților, că mult iubitul nostru fiu, frate, cumnat și unchiu,

EMIL NEAGOȘ,
doctorand în medicină,

prisonier de războiu din 27 August 1914 (lupta dela Dunajow, Galiția) împărțit fiind la spitalul prizonierilor de războiu din Astrachan, s'a dat nobilul său suflet în mâinile Creatorului în 3 Maiu 1915 în vârstă de 23 ani, în orașul Astrachan, căzând jertfă serviciului la care soarta timpurilor prezente l-a judecat.

Rămăștele pământești ale scumpului nostru defunct s'au depus spre vecinică odihnă în cimitirul din Astrachan (Rusia).

Dormi în pace suflet bun, al tăi îți vor păstra în veci amintirea, iar moartea ta să fie răsplătită neamului nostru.

Deda, 12 Maiu 1915.

Familia nemângăiată.

Anunț.

ÎN FARMACIA mea din Gyulafehervár află aplicare momentană un magister sau un coleg fără diplomă. Salar 220—260 cor. Condițiuni favorabile.

VIRGIL VLAD,
farmacist.